

EXTERNÍ HODNOCENÍ KVALITY

PT#M/4-2/2016, EHK – 943

Sérologie toxoplasmózy

Vzorky obsahují infekční séra. Při manipulaci s materiálem je tedy nezbytné zachovávat všechny zásady bezpečné laboratorní praxe pro práci s těmito činiteli, včetně správné likvidace zbylých vzorků po obdržení vyhodnocení výsledků, vše dle platné legislativy ČR. O této skutečnosti je nutno informovat všechny pracovníky, kteří se budou na jejich zpracování podílet. V zájmu zachování anonymity neuvádějte v hlášení výsledků svou adresu ani jméno. Identifikačním údajem je pouze kódové číslo laboratoře. Každou změnu adresy nahlaste laskavě AP CEM SZÚ. V případě zjištění poškozených vzorků při rozbalení zásilky, kontaktujte AP CEM.

Výsledky posílejte elektronicky prostřednictvím elektronického formuláře EHK_Lab. Pokud nemohl být některý vzorek vyšetřen, uveďte v poznámce důvod.

Zásilka obsahuje 5 vzorků séra ke stanovení protilátek proti *Toxoplasma gondii*. Stabilita během přepravy je zajištěna konzervací 0,001% azidem sodným. Objem vzorků je 0,3 ml; laboratoře, které o to požádaly, obdrží od každého vzorku po 0,5 ml. Vzorky uložte při teplotě vhodné pro skladování klinického materiálu (dlouhodobě -18°C a nižší, do 72 hodin při teplotě 2 – 8 °C) a zpracujte jako běžné klinické vzorky.

Označení vzorků rozeslaných jednotlivým pracovištím jsou kódována, výsledky každé laboratoře jsou důvěrné. Vzorky byly připraveny Národní referenční laboratoří pro toxoplasmózu Centra epidemiologie a mikrobiologie SZÚ (vedoucí: RNDr. Petr Kodym, CSc., telefon: 26708 2105, 2571).

V malé obci byly na přelomu let 2015/2016 hlášeny tři případy akutní toxoplasmózy u žen, z nichž jedna byla gravidní. Při šetření v ohnisku a sledování kontaktů bylo vytipováno pět mužů ve věku 16-48 let, žijících v jejich blízkém sousedství. Když se tito muži na internetu seznámili s nejnovějšími výsledky vědeckých studií o sexuálním přenosu toxoplasmózy a o všech možných projevech a následcích této infekce, „v obavách z neblahých souvislostí“, požádali o vyšetření. Materiál posílá praktický lékař, dg. B58.9.

Vzorky vyšetřete stejným postupem jako běžná patientská séra všemi metodami, které na Vašem pracovišti k diagnostice toxoplasmózy používáte. Do elektronického výsledkového protokolu prosím, uveďte:

- **Výsledky sérologických testů:** Do sloupce „Hodnota“ napište (semi)kvantitativní výsledky v příslušných jednotkách (titr, absorbance, IP, AU atp.). Do sloupce „N/H/P“ zvolte kvalitativní hodnocení výsledku každého testu jako negativní (N), hraniční (H) či pozitivní (P).
- **Typ antitoxoplasmické protilátkové odpovědi:** Ve sloupci **Intepretace I** vyberte to z níže uvedených hodnocení, které nejlépe charakterizuje příslušný vzorek:
 - **N:** Negativní, neobsahující antitoxoplasmické protilátky.
 - **S:** Séropozitivní, antitoxoplasmické protilátky přetrvávající po toxoplasmóze prodělané před delším časem.
 - **A:** Probíhající akutní toxoplasmóza je pravděpodobná.
 - **PA:** Postakutní toxoplasmóza – hladiny protilátek ještě nestačily zcela poklesnout po již prodělané akutní fázi.
- **Klinické souvislosti:** Ve sloupci **Intepretace II** zakroužkujte to z níže uvedených hodnocení, které nejlépe charakterizuje toxoplasmový status pacienta, od něž pochází příslušný vzorek:
 - **N:** Negativní, momentálně neinfikován *Toxoplasma gondii*.
 - **K:** Klinické příznaky pacienta mohou souviset s toxoplasmózou.
 - **L:** Latentní toxoplasmóza. Případné klinické příznaky pacienta nejspíše s toxoplasmózou nesouvisí.
 - **G+:** Primoinfekce v graviditě s rizikem infekce plodu je možná.
 - **G-:** Primoinfekce v graviditě nepravděpodobná, gravidita nejspíše není toxoplasmózou ohrožena.
 - **O+:** Případné změny na očním pozadí mohou souviset s toxoplasmózou.
 - **O-:** Souvislost případných změn na očním pozadí s toxoplasmózou je nepravděpodobná.

V ojedinělých „přechodných“ případech, pokud váháte mezi dvěma hodnoceními, vyberte do elektronického formuláře to, které považujete za správnější. Druhou možnou variantu Intepretace I a/nebo II, vepište do kolonky „komentář“ (pouze „N“ s jiným hodnocením kombinovat nelze), nebo

doplňte slovní vysvětlení.

- **Slovní hodnocení**, které upřesní nebo uvede na pravou míru kódované komentáře, je možno napsat do kolonky „**Komentář**“, stejně jako jakékoliv poznámky ke vzorku. Pokud účastník EHK považuje hodnocení vybraná ve sloupcích Interpretace I a Interpretace II za dostačující, žádný komentář psát nemusí, tato kolonka může zůstat nevyplněná.

Vyhodnocení bude provedeno v NRL pro Itoxoplasmózu CEM SZÚ vzorek po vzorku **podle těchto kritérií:**

- **Správnost kvalitativních výsledků stanovení antitoxoplasmických protilátek** – celkových, IgG a IgM (sloupec N/H/P). Za každý marker může laboratoř dostat u každého vzorku až 2 body, celkem tedy až 6 bodů za všechny protilátkové testy u každého vzorku. Jestliže vzorek ve skutečnosti protilátky daného typu neobsahuje, laboratoř za uvedený pozitivní výsledek obdrží 0 bodů, za hraniční 1 bod a za negativní 2 body. Pokud je vzorek ve skutečnosti hraniční, obdrží laboratoř za pozitivní výsledek 1 bod, za hraniční 2 body a za negativní 1 bod. Je-li vzorek ve skutečnosti v daném markeru pozitivní, obdrží laboratoř za pozitivní výsledek 2 body, za hraniční 1 bod a za negativní 0 bodů. Za nevyplněnou kolonku je nulové ohodnocení.
- **Správnost interpretací.** Za správně vybrané hodnocení ve sloupci Interpretace I dostane laboratoř u každého vzorku 3 body, další 3 body získá za správně vybranou Interpretaci II, tedy celkem za interpretace maximálně 6 bodů/vzorek. Za částečně správnou interpretaci I či II mohou být uděleny 1-2 body, může být přihlédnuto i k případnému slovnímu komentáři. Pokud byl vybrán nesprávný komentář nebo pokud nebyl vybrán komentář žádný, je ohodnocení nulové.
- **Uvedení všech náležitostí**, především všech (semi)kvantitativních sérologických výsledků, použitých testů atd. I zde mohou být za hrubé nedostatky strženy body. I ty výsledky a údaje, které nejsou bezprostředním podkladem pro bodové ohodnocení, NRL vyhodnocuje a výsledná porovnání a závěry uvádí ve zprávě o EHK.

Celkově tedy může zúčastněná laboratoř získat za jeden vzorek 0-12 bodů, celkem až 60 bodů za 5 vzorků jednoho kola EHK Sérologie toxoplasmózy. Z bodového ohodnocení všech zúčastněných laboratoří bude spočítán aritmetický průměr a směrodatná odchylka. Hranice úspěšnosti pro příslušné kolo se stanovuje odečtením dvojnásobku směrodatné odchylky od průměru. Certifikát o úspěšné účasti bude vydán až na základě vyhodnocení součtu bodů získaných laboratoří v obou letošních kolech EHK.

Výsledky NRL pro toxoplasmózu budou uveřejněny 10 dní po uzávěrce kola na webových stránkách SZÚ v *sekcí Home*
» *Mezilaboratorní porovnávání* » *Programy způsobilosti pro mikrobiologické...* » *Akreditační pracoviště CEM (AP CEM)*
» *Externí hodnocení kvality (EHK) - Očekávané výsledky*

Elektronický formulář EHK_Lab vyplňte a odešlete na adresu ehktoxoplasmosa@szu.cz nejpozději 11.10. 2016.

MUDr. Barbora Macková
ved. pracoviště 2 ESPT (AP CEM)
tel. 267 082 427
email: apcem@szu.cz